

Alte Drucke

**Diui Aurelij || Augustini Hippone[n]||sis episcopi de
Duodecim abusionu[m] || gradibus in mu[n]do: liber vtilis
atq[ue] || delectabilis. ||**

Augustinus, Aurelius

[S.I.], [16. Jh.]

Nouus gradus: Rex iniquus

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Quoniam ad appetenda celorum regna plus valet metis humilitas: quod per tantum diuiciarum temporalis paupertas Etenim humiliis quam bene possellas diuitias habet: per tantum pauperes spiritu appellari: super hos autem nihil habentes haud dubium est studie paupertatis purari. Deinde quod utriversus scriptura ita loquitur: Et si quis diues cum nihil habeat. & ei qui pauperculum in multis diuiciis est: et diues humiliis spiritu. Et nihil habens, quasi diues: et pauper superbum metis affectu. Nobilis ergo inopia est metis humilitas: & ineptie diuitie sunt aiorum enormitas. Prouidendum ergo pauperibus est. ut semetipso quales sint intelligatur: & quae rebus consequi quod cupiunt non valent mentis timore superbire desinant.

Nonus gradus: Rex iniquus

*Et non regem sed iniquum habet coram
miserum esse aperte nra iniquum
non deponit nisi dicit dolor, non
vult rite*

Onus abusionis gradus est: Rex iniquus, qui cum eum iniquorum rectorem esse oportuit in semetipso nominis sui dignitate non custodit, nomine enim regis intellectualiter hoc retinet: ut subiectis omnibus rectoris officium perficeret. Sed qualiter alios corrigerere poterit: qui proprios mores si iniqui sunt non corrigit. Quoniam in iusticia regis exaltatur solius: & in veritate regis solidatur gubernacula populi. Iustitia vero regis est nemies iuste per potentiam opprimere: sine acceptione personarum inter virum & proximum suum iudicare: aduenis & pupillis & viduis defensore

esse, farta cohibere, adulteria punire, iūq̄s nō exalta-
re, impudicos, & hystricōs nō nutrire, impios d' ter-
ra p̄dere, parricidas & peierātes viuere nō sinere, ec-
cl̄ias d'fendere, paupes elemosinis aleř iustos super-
regni negotia cōstituere: senes & sapiētes et sobrios
cōsiliarios h̄rē: magor̄ & atiolor̄ phitonissar̄c̄ su-
p̄stitōib⁹ nō itēdere: iracūdiā suā differ̄: p̄ia; fortit̄
& iuste cōtra aduersarios d'fēdere: p̄ oīa i deo cōfi-
dere: p̄spitatib⁹ nō eleuare aīz: cūcta aduersa paciēt̄
tolerař: fidē catho : i deū h̄rē: filios suos nō sineř ipie-
ageř: certe horis oīoib⁹ ifistere: aīn ho: cō: nō gustar̄
cibū. Ve em̄ terre cui⁹ rex puer ē: & cui⁹ p̄incipes maē
cōmedūt̄: Hec regni p̄spitatē i p̄nti faciūt̄: & regē ad
cglestia meliora p̄ducūt̄. Qui vero regnū s̄im hāc le-
gē nō dispēsat: m̄ltas nimis aduersitates i perij tolle-
rat: Iccirco em̄ pax p̄lor̄ ſēpe rūpit̄: & offēdicla de
regno fuscitat̄: terrař q̄z fruct⁹ diminuūt̄: & ſuitia
p̄lor̄ impediūt̄: multi & varij dolores, p̄spitatē reg-
ni ificiūt̄: charor̄ & liberor̄ mors tristiciā cōfert̄:
hostiū icurſ⁹, puitias vndic̄p̄ vastat̄: bestie armētor̄
& pecor̄ greges dilacerāt̄: tēpestas aer̄ & hemis-
pia turbata terrar̄ fecūditatē & mare misteria phi-
bēt̄: & aliqñ fulminūt̄ ict⁹ ſeget̄ & arbor̄ flores: & pā-
pios exurit. Sup̄ oīa vero ſēp̄ iusticia nō ſolū p̄nt̄
impij faciē offuscat: sed etiā filios suos & nepotes: ne

B ij

Dignitatis horum a suis appurabat. Unde quoniam indecum duximus
in istis per eis post se regni hereditatem teneat, obscurat. Propter
piaculum em Salomonis regnum domus israel dominus de ma-
nibus filiorum suorum dispersit. Et propter iusticiam
David regis lucernam de semine eius super in hierusalim re-
liquit. Ecce quantum iusticia regis seculo valet intuenti-
bus perspicuo patet. Est enim pax populorum: tu tamen
pries, immunitas plebis, munimentum getis, cura lag-
uorum, gaudiu[m] hominum, temperies aeris, serenitas maris,
terreque fecunditas, solatiu[m] pauperum, hereditas filiorum
& sibi meti ipses future beatitudinis. Attamen sciat rex
quod sicut in throno hominum primus constitutus est. sic &
in penitus si iusticiam non fecerit primatum habiturus est
Omnes namque quascumque potentes sub se in penitenti habuit, sus-
picio se modo implacabili in illa futura pena habebit.

Decimus gradus: Episco- pus negligens.

Ecce abusio gradus est, Episcopus negligens.

Quod gradus sui honorere requirit inter homines,
sed ministerij sui dignitate coram deo, per quo legatoe
fungitur, non custodit. Prior namque ab episcopo quid sui no-
minis dignitas teneat inquiratur, quem cum episcopo grecum
nomine sit speculator interpretatur. Quare vero specula-
tor ponitur, & quod a speculatore regitur, dominus ipse denu-
dat cum sub Ezechielis prophetacione episcopo officium sui

ro[rum] dominum nuntiat ita inquisens. Speculatorum dedicte domui.
Inclusus bonum opus deinde et ceterum velut quae sit opus primi
magistrorum operum. Nam est enim ut et Obedi et Iacob et Ioseph
Habent enim sibi vires locum super invenientem possimum. Et id est
ineligunt non sed ut et proficiunt qui possunt diligenter non perire